

nats_onalna_pol_ts_ua_zapuska_novu_programu_po_1_derakh.htm

7. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році». – К. : НІСД, 2016. – 688 с.

8. Указ Президента України від 08.04.2017 № 103/2017 «Про затвердження Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2017 рік» // Офіційний вісник України (21.04.2017). – 2017. – № 32. – С. 50. – Ст. 990 // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/103/2017>

Сіроух І.В.

здобувач кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СЛІДОВА КАРТИНА ВЧИНЕННЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ СТВОРЕННЯ АБО УТРИМАННЯ МІСЦЬ РОЗПУСТИ І ЗВІДНИЦТВА

Під час розслідування кримінальних правопорушень важливе місце займає дослідження слідової картини їх вчинення. Оскільки зазначений елемент механізму злочину в структурі будь-якої криміналістичної характеристики посідає важливе місце. Не є виключенням і розслідування вчинення організованими групами створення або утримання місць розпусти і звідництва. Тому що багатоманітність слідів, що залишаються після вчиненого кримінального правопорушення дає можливість виокремити певні кореляційні зв'язки між ними та іншими елементами криміналістичної характеристики: особою злочинця, обстановкою вчинення тощо.

За даними Генеральної прокуратури України, у 2013 р. вчинено 420 злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом, за якими у 311 випадках було складено обвинувальні акти, у 2014 р. – 509, за якими обвинувальний акт було складено лише у 321 кримінальному провадженні, у 2015 р. – 476, у той час як обвинувальний акт було складено лише у 355 провадженнях, а за перше півріччя 2016 р. – 186, з яких лише у 92 випадках особам повідомлено про підозру, що складає майже 50 % проваджень.

Ф. П. Сова визначає слідову картину її як сукупність матеріальних змін, які є наслідками злочинної події; зміну обстановки, пов'язану з появою або зникненням предмета; зміну стану предмета (сюди увійшли як поява на предметах слідів-відображень, так і руйнування предметів; частини яких-небудь предметів (твердих, рідких, сипких); запахи людей, тварин, речовин та ін. [4, с. 77].

В свою чергу, В.І. Галаган також поділяє сліди на матеріальні (що виникають як результат взаємодії різних об'єктів), та ідеальні (суб'єктивні об-

рази об'єктивної дійсності, відображені в пам'яті людини) [2, с. 2]. Тобто до досліджуваного елемента криміналістичної характеристики крім матеріальних, були віднесені також ідеальні сліди (ті, що залишаються у свідомості та пам'яті учасників події, а також інших осіб).

Як доречно зазначає К. Ю. Назаренко, носіями слідів злочинів, пов'язаних зі створенням та утриманням місць розпусти та звідництвом, можуть бути: предмети; документи, що містять криміналістично значиму інформацію про злочинну діяльність місць розпусти тощо; ідеальні сліди (сліди пам'яті людини) [3, с. 42].

Так, сліди злочинів, пов'язаних зі створенням та утриманням місць розпусти та звідництвом, вчинені організованими групами, знаходяться як на місці кримінально караного діяння, так і в інших місцях. Поза місцем кримінального правопорушення дані сліди утворюються внаслідок дій правопорушника по приховуванню суспільно-небезпечних дій або їх наслідків. Вивченням матеріалів кримінальних проваджень вищезазначеної категорії, нами встановлено, що типові сліди злочину можуть знаходитися на: тілі і одязі особи (сліди крові, сперми, ґрунту, тілесні ушкодження); місці вчинення злочину (відбитки пальців рук, фрагменти одягу).

Також встановлено, що у 58 % випадках сліди знаходилися на місці події; за місцем проживання злочинця – 19 %, в інших місцях (проживання знайомих і родичів злочинця) – 4 %. Зокрема, сліди знаходяться по маршруту переміщення правопорушника. Ще обов'язково лишаються сліди його ніг (взуття). Біля місця події можуть залишатися сліди людської діяльності, такі як кров, волосся, слина, сеча, блювотні маси. На місці вчинення досліджуваної категорії злочинів іноді виявляють предмети які, можливо, належали зловмиснику. Серед них: гудзики, шматки одягу, недопалки, сірники тощо.

К. Ю. Назаренко виокремила вузлові місця, де можуть бути зосереджені сліди злочину: а) місце, де знаходився злочинець; б) місце, де знаходився клієнт; в) місце, де надавалися інтимні послуги [3, с. 42].

К. Ю. Береза до матеріальних слідів злочинів, пов'язаних зі створенням та утриманням місць розпусти та звідництвом, залежно від способів їх вчинення віднесла такі: обладнання та інструменти, необхідні для утримання місця розпусти; залишки слідів біологічного походження, дослідження якого надасть можливість встановити можливих учасників діяння; використані презервативи; реєстраційні журнали відвідувань місця розпусти, а також обліку клієнтів; звіти адміністратора та утримувача місця розпусти стосовно кількості клієнтів за певний період; різна техніка, предмети та сліди їх використання під час підготовки та утримання місця розпусти; фізичні та біологічні ознаки і властивості особи, що залишені на визначених предметах (зразки почерку, потожирової речовини тощо); мобільні телефони, візитки тощо [1, с. 259].

Підсумовуючи, зазначимо, що слідова картина вчинення організованими групами створення або утримання місць розпусти і звідництва є важливим

елементом криміналістичної характеристики. З огляду на отримані дані, слідчі можуть вирішувати питання щодо призначення окремих експертиз, проведення інших слідчих (розшукових) дій.

Список бібліографічних посилань:

1. Береза К. Ю. Обстановка вчинення злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2015. Т. 3. Вип. № 3-2. с. 257-260.
2. Галаган В. И. Использование следователем информации на первоначальном этапе расследования : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / В. И. Галаган. – К., 1992. – 20 с.
3. Назаренко К. Ю. Розслідування злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом / Дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Дніпро. 2016. 218 с.
4. Сова Ф. П. Криминалистическая техника : Методические указания и практикум / Ф. П. Сова. – М., 1965 – 118 с.

Стащак М.В.

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
професор кафедри
ОРД та розкриття злочинів
Харківського національного
університету внутрішніх справ

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО АЛГОРИТМІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО ПОШУКУ ПЕРВИННОЇ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІДРОЗДІЛАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Аналіз спеціальної фахової літератури свідчить про те, що питання складових елементів організації оперативного пошуку первинної оперативно-розшукової інформації стало предметом дослідження вчених ще у радянський період, у зв'язку з цим виникає необхідність спочатку здійснити огляд думок науковців того часу. Так, Е.А. Бірюков, Ю.С. Блинов, В.Г. Бобров, Б.Е. Богданов, В.А. Варно, Б.В. Бойцов, Б.С. Болотський, Г.Л. Борисов, М.В. Крестинський, П.П. Мозговой, Я.В. Нелюбін, А.П. Пашенко, Г.К. Сінілов, Н.Г. Ситковець, В.І. Степанов, В.А. Струнін та А.А. Фальченко зробили висновок про те, що основними складовими організації ОРД є: 1) вивчення, аналіз і оцінка оперативної обстановки; 2) планування роботи; 3) підбір, розстановка і навчання оперативного складу; 4) використання допомоги громадськості; 5) використання оперативно-розшукових форм і методів у боротьбі зі злочинністю; 6) облік і оцінка результатів діяльності; 7) узагальнення та розповсюдження позитивного